

★ BEZDOMOVINY ★

ČERVEN 2018

vydává Jako doma - Homelike, o. p. s.

Bistro slavilo...

V březnu oslavilo bistro Kuchařek bez domova rok od otevření.

A já jsem slavila rok zaměstnání v tomto bistru. Né vždy byla práce jednoduchá, kolektiv pracovnic se ze začátku dost měnil, neměla jsem zkušenost s prací v kuchyni a na baru a co byl můj problém - těžko jsem si zvykala na jakoukoliv změnu. Každá jsme si do práce nosila své problémy. Samozřejmě jsme se občas i hádaly - vzduch se vyčistil a pracovalo se dále...

A dnes?
Kolektiv se ustálil, máme prima šefkuchaře, který výborně vaří, dokáže nás ženské dát do „latě“.
Provozni nám pomáhají při řešení našich problémů - pokud problém má řešení.
A někdy stačí si jen o problému promluvit.

Co jsem se za rok v bistru i naučila?

Nejvíce si cením toho, že jsem se naučila být týmovým hráčem - když bylo potřeba, tak jsem zaskočila za kolegyni, která nestihala.

Tím, že jsem v bistru zažila i nehezké věci s kolegyněmi, dnes se na ně dívám s porozuměním a začala jsem chápat jejich problémy, které člověk na první pohled nevidí.

Dnes se navzájem vidíme v jiném světle, v jednom případě se velké vzájemné nepřátelství změnilo v kamarádství...

A zákazníci?

To je pro mne ta pověstná třešinka na dortu.

Baví mne nejen práce v kuchyni, ale i práce na baru a komunikace se zákazníkem.

A tak se dnes ptám sama sebe: „Proč jsem s kuchařkami nazačala vařit již dříve, když mne práce v kuchyni baví...“

JINKA

Příběh Hermesu

Asi začnu tím, jak jsem se na "Titanic" dostala. Bylo to po rozchodu s přítelem. Bohužel pro mě, Prahu jsem vůbec neznala, víc než bezvýhodná situace. Najednou sama bez jakýchkoliv prostředků. Bloudila jsem městem a došla jsem k místu, kde kotví pro mě do té doby naprosto neznámá loď Hermes.

Po rozchodu s přítelem jsem šla společně s mužem, kterého jsem do té doby taky neznala na loď, no pro mě naprosto nepředstavitelná situace. Cítila jsem se strašně zoufalá, ale i šťastná, že budu mít konečně postel. Dostala jsem se mezi lidi, mezi kterými jsem se nikdy před tím nepohybovala. A tady začíná můj příběh Hermesu.
Po ubytování mě „kamarád“ zavolal na jídelnu, kde mi dal ze svého nějaké jídlo. Řekl mi, jak loď tedy noclehárna funguje a na co si mám dát pozor. Sledovala jsem chování a reakce lidí. Pomalu jsem se začala s prostředím seznamovat.
Je to měsíc zpět, co jsem zažila něco, co mi vhnělo slzy do očí. Zjistila jsem, jak moc lidé dokáží být semknutí, když jde o pomoc druhému.

Dost vážně onemocněl jeden z „klientů“ Hermesu. Vyhlásila se sbírka a vybralo se, ač k neuvěření, velké množství peněz, které se použily na nákup potravin a jiných potřebných věcí. Není třeba odsuzovat bezdomovce jen proto, že vybírají koše, většina je pracujících jen na to bydlení nezbytvá dostatek peněz.
Každý člověk je originál, co člověk, to příběh.
Předsudky o tom, že lidé bez domova jsou pövl, je v některých případech zavádějící. Někteří jsou opravdu mimo realitu a někteří jen bez peněz na bydlení.

Gábina

NAVŽDY BUDEME VZPOMÍNAT

Eva. Mluvčí všech POULIČNÍCH ŽIVLŮ, hvězda projektu HotKarot/Mrkev v rohlíku, SUPERHRDINKA, „šťastnej bezdomovec“,

Kuchařka bez domova, terénačka Jako doma, která to spolu se Zuzikem vymyslela, spisovatelka-povídkařka, expertka na ženské bezdomovectví... To všechno mě napadá, když na Tebe myslím, Evíku. Pomáhala jsi prvním krůčkům Jako doma. Když jsme se Tě zeptali, zda chceš s námi vařit, neváhalas a za dva dny jsi nás už reprezentovala na benefiční akci. Hodně jsi jedla, a vůbec ne vegansky, a nebála ses to říct. Ovšem sójové rizky (od Šturmiče) o Vánocích jsi milovala. A lepší pórkovou polívku, než od Tebe, jsem snad od nikoho nejedla. Bavilo Tě povídat si se studentama a studentkama, ale i kdekoliv na konferenci. Já si naopak ráda četla ve tvém Bezdomovníčku. Dokonce jsem z něj části přepisovala, aby mohly vyjít v časopise Nový Prostor. Pomáhala jsi hluché paní bez domova a hádala ses, že je to diskriminace, když ji něchtějí vzít na loď, protože neslyší. Posílalas mě s čajem před barák naší kanceláře, abych ho donesla ženskejm, co tam sedávaly a žádaly kolemjdoucí o peníze. Z legrace jsi mi říkala „paní ředitelko“, ale myslélas to s láskou, aspoň já to tak cítila. Jindřišce si upletla moc hezký žluto-zelený svetr a k němu ponožky. Hledala sis recepty, které budeme vařit v Jídelně, a byla první ze dvou zaměstnaných Kuchařek. Martinu Veselovskému jsi to v DVTV nandala tak, že se tomu doteďka všichni v Jako doma smějeme. Evíku, mám tě moc ráda a budeš mi chybět. Nám všem. Jako doma už nikdy nebude takové! A mohla bych psát dál a dál, protože jsi byla skvělý člověk, skvělá kamarádka a nikdy bys nikoho nenechala ve štychu. Pusu, ať jsi teď kdekoliv, v mém srdci jsi největší pouliční živel světa navždy. Díky, že jsi byla a že už zůstaneš v mém životě!

Lexa

WORKING PROGRESS CO ČUMÍŠ II - Security report

4. dubna 2018 proběhla ukázka připravovaného vystoupení Co čumíš II - Security report, které bude mít svoji premiéru v listopadu tohoto roku v rámci již čtvrtého ročníku festivalu sociálního umění Případ pro sociálku v prostorách divadla Venuše ve Švehlovce.

Nejedná se o první spolupráci mezi Jako doma a divadlem Venuše ve Švehlovce, minulý rok se během téhož festivalu část

programu konal v jídelně Kuchařek bez domova na Smíchově.
Během celého března lidé nosili menstruační a jiné hygienické potřeby pro ženy do prostor divadla a během vystoupení byla sbírka ukončena a celý výtěžek věnován komunitnímu centru Jako doma, tím také Venuši ve Švehlovce velice děkujeme.
Chceš přispět taky? Dones je rovnou do komunitního centra pro ženy v Pobřežní na Florencii!!

Co čumíš II

Security report - tentokrát z azyláku

Opět jsme začaly zkoušet ve staronovém obsazení - Bára, Jana, Jinka, Růženka. Lišku, která se nám odstěhovala do Liberce nahradila Lada a stále zkoušíme pod taktovkou Zuzky Buriánové. Tentokrát „čumíme“ na azylové domy, ubytovny a jak to tam vlastně chodí... pro lidičky z venčí je to velká neznámá.

Dne 8.3.2018 na MDŽ proběhla v prostorách Komunitního centra pro ženy v pražském Karlíně, kde jsme si poprvé vyzkoušely reakce diváků a jak působí na diváky směr, kterým se s naší inscenací vydáváme...

V rámci Žižkovské noci 24.3. 2018 proběhla čtená zkouška na bývalém Nákladovém nádraží. Poprvé jsem si vyzkoušela, jaké to je, když se klávesy napojí na silné reproduktory - wow!

4.4. 2018 Divadlo Venuše ve Švehlovce Při příležitosti předání sbírky hygienických potřeb pro Jako doma se v prostorách uskutečnila další naše zkouška před diváky Ivanka, Jana, Bára, Růženka, Zuzka seděly mezi plnými taškami a já s klávesami seděla bokem.

Dech mi vyrazilo to velké množství nejen hygienických potřeb, ale i dekorativní značkové kosmetiky, za což velmi všem dárcům děkujeme. Děkujeme i divadlu Venuše ve Švehlovce za uskutečnění sbírky.

Výsledek našeho snažení můžete vidět v listopadu 2018 v divadle Venuše ve Švehlovce v rámci festivalu Případ pro sociálku.

JINKA

foto zdroj: Michaela Lišková, Deník

SHERWOOD PRO VŠECHNY!

Bližila se čtvrtá hodina a nikdo stále netušil, zda dorazí pan radní Hodek. K překvapení všech dorazil. Během pár minut se na prostranství parku Sherwood shromáždilo pár desítek lidí, jak tedy lidé se zkušeností s bezdomovectvím, „obyvatelé“ Sherwoodu, aktivisté či kolemjdoucí, kteří se pouze zastavili na pár minut na cestě z vlaku na tramvaj. Diskusní panel byl složen ze zástupkyň a zástupců Iniciativy Sherwood, Přestupní stanice, Bydlet – žít a spolku Aslida – Asociace lidí pro domov. Hodnotím pozitivně, že pan Hodek dorazil, i když rozložení panelu a přihlížejících nebylo pro pana radního nijak příznivé.

Pro krátkém představení panelistů následovala diskuse moderovaná členem spolku

Architekti bez hranic. Díky dominantnímu projevu pana Hodka se diskuse velmi rychle zvrhla v přestřelku mezi ním a zbytkem panelistů. Bohužel pan radní na většinu položených otázek odpověděl buď vyhýbavě nebo vlastně neověděl.

Co vyšlo z diskuse? Pan Hodek stojí za celým Be-In týmem i za jeho aktivitami, které zahrnují buzení spících v prostorách parku či jejich vyhánění. Hlavní výtky přítomných se týkala represivního charakteru opatření, které radnice zavedla za účelem zvelevení prostředí Vrchlických sadů. Roli Be-In týmu vidí v informování přítomných, problémem je, že ale tuto funkci již mají sociální služby, které jsou v prostorách hlavního nádraží aktivní a po pravdě informovanost členů Be-In týmu se neukázala jako nijak závažná.

Alarmující není pouze represe, která je převážně zaměřena hlavně na „určitou skupinu lidí“, ale i samotný slovník, který asi nejen pan radní Hodek hojně používá.

Proč používat dvojit metr? Proč si člověk nemůže loknout Braniku v parku, ale může si sednout do prostoru restaurace s točeným pivem?

Lída

GYNEKOLOGICKÁ PREVENTIVNÍ PROHLÍDKA, LEPŠÍ TEĎ NEŽ ZA ROK!

Nedávno navštívila denní centrum Jako doma gynekoložka, které povíдалa o důležitosti preventivních prohlídek. Rizika spojená s nepravidelnými kontrolami mají v některých případech naprostou fatální následky. Spousta žen si myslí, že pokud je nic neboli, je vše v pořádku. Pravda je, že rakovina děložního čípku neboli a pak již z pravidla bývá pozdě. Obzvláště ženy bez domova nebyvají příliš zodpovědné. Bylo velmi zajímavé i názorná vizualizace, kde se nebezpečí skrývá. Možná by stálo za zvážení, zda se opravdu vyplatí riskovat nebo chodit na řádné preventivní prohlídky. Jeden příklad za všechny. Je to měsíc, co i má kamarádka zemřela na rakovinu děložního čípku jen proto, že nechodila na preventivní prohlídky. Bylo jí pouhých 36 let. Zůstali po ní dvě děti a zoufalý manžel.

Gábina

NAROZENINY

Byla jsem pozvaná na narozeniny mého bývalého spolužáka ze základní školy. Zjistila jsem, že v restituci získal velký majetek. Měla jsem trapný pocit, dlouho jsem přemýšlela, co mu přinesu jako dárek. Moc jsem nebyla nadšená z jeho pozvání, protože tam byli samý majetní lidé a já jsem si říkala, že tam budu jako popelka. Představovala jsem si dámy ověšené šperky, jak se na mě budou tvářit.

Dopadlo to dobře. Dáreček pro spolužáka jsem měla zdarma. Honzik, další kámoš, byl u českého filmu, pracoval jako technik a stříhal. Tenkrát byly jen magnetické pásky. Nastříhal zajímavé momenty z fotbalu. Byl tam Plánička, Bican, Pele, Vlasta Burian a další, no prostě nejzajímavější momenty. Přišla jsem gratulovat, předala jsem dárek a měla jsem v plánu pomalu a nenápadně se vytrátit. Ale situace byla jiná. K mému nemalému překvapení se ke mně i ostatní hosté chovali báječně. Dámy mě pozvaly ke stolu. Jedna z nich mě dokonce oslovila a řekla: „Jste to vy? Já vám nemohla sehnat pořádného kuchaře, ty, co mi doporučovali dělali steaky jak podrážky, aspoň mi řekněte vy, jak to děláte, že ty vaše jsou tak křehounké.“ Tak jsme se u stolu bavili o vaření a já se cítila dobře.

Muži si přehrávali můj dárek a byl od nich pokoj. Byl to film opravdu na úrovni. Asi po týdnu mi do práce telefonovala manželka mého spolužáka a hostitelka a přiznala se, že dneska bude pro jistotu spát u své matky, že se bojí, prý je manžel moc rozzlobený. Celý film mu smazala. Když si ho chtěl pusit, tak tam byla nahraná MANUELA.

Aby byl klid, sehnala jsem od Honzika druhou nahrávku.

Eva

Jak se žije hluchoněmé babi na ulici

Článek byl v minulosti otištěn v Novém prostoru.

Jsem bezdomovec, jako moje hrdinka z tohoto příběhu. Správně se říká člověk v bytové a finanční tísní, ale pro můj příběh je slovo bezdomovec mnohem kratší a možná i zvučnější. Když jsem se dostala na ulici já, začala jsem používat služeb sociálních pracovníků, začala jsem si po čase pohrávat s myšlenkou, že bych si taky udělala kurz sociálního pracovníka a šla rovnou do terénu mezi lidičky, kteří to potřebují více než já. Jsem sice stále na ulici, ale služeb už nevyužívám naplno. A tady už začíná můj příběh. Navštěvuji noclehárnu Hermes, ale čas od času si odskočím na Pernerku. Vloni v březnu jsem si tam zrovna odskočila a ubytovala se. Po pár dnech se tam ukázala známá, která s sebou přivedla starou paní. Babička je hluchoněmá a dozvídám se, že už se několikrát přepadli a obrali o důchod. Tak se s Milkou o babi střídáme, babča je celkem zoufalá a drží se nás jako klišé. Neustále je ve střehu, když se zvedáme, abychom jí nikam neutekly. Mám profízilou hubu, a tak se hned ohradzuji, že je to strašná diskriminace. Zvedám telefon a zkouším se dovolat našim děvčatům do Jako doma. Jako na potvoru mě nikdo nezvedá. Ale nakonec před sociálním pracovníkem předvádím důležitý hovor. A vida, ono to zabilo. Teď se dozvídám, že by to na pár dní mohlo jít. Babi si zaplatila tři dny a mohla se jít konečně důstojně najíst a vyspan. Udělaly jsme jí kávičku, což z ní udělalo spokojeného človíčka a v deset hodin už spinkala jak jezulátko. Tři dny rychle utekly a ten čtvrtý jsem se vrátila z brigády pozdě a babi jsem tam nenašla. Neměla na zaplacení, tak jí vyhodili, i když sociální pracovník věděl, že jí okradli a policajti vyhodili, že se s ní nedomluví. Byly jsme navštívit tlumočnicka pro hluchoněmé a tamního sociálního pracovníka. Měly jsme slíbeno, že tlumočnick dorazí do nemocnice, kam měla paní na kontrolu. Ale tím, že už neměla kde spát, tak už k doktorovi nedorazila. Objevila se až po pár dnech na Masaryčce. Koupila jsem babi kafe a snidání a polehoučku začala oťukávat

situaci. Nechtěla jsem na ní tlačit. Opatrnost se vyplatila a babi získává ve mně důvěru. Každé ráno si spolu dáme káfičko a cigaretku, vždycky jí přinesu něco na zub. Asi po týdnu zkouším paní přemluvit, aby si se mnou šla udělat průkazku na Naděj. Babi se už kupodivu ani nešprajčuje a souhlasí. Po kávě tedy odjíždíme na Hlavákov pod most a jdeme si stoupnout do fronty. Dokonce se našla pro babi i sedačka, aby si mohla odpočinout. Ono do půl deváté je ještě dost dlouho. Když nás začali pouštět na snidání, službě u vchodu jsem vysvětlila, co potřebuji. Sociální pracovník, co dělá kartičky dnes v práci zrovna není a nahoře je jenom jedna sociální pracovníce. Jestli nechceme přijít zítra. Ne, ne, ať to máme vyřízeno co nejdřív, zítra už na paní nemám tolik času. Jsme zapsáni do pořádku a dostáváme žeton na snidání. Dneska máme sladkou snidání: dva velké kusy korpusu slepené tlustou vrstvou marmelády. Usadím babi ke stolu a přinesu jídlo a teplý čaj. To se dneska stará paní pomůže. Popřej jí dobrou chuť a už se do toho pouštíme. Po snidání jdeme znovu do fronty a vyčkáváme než přijdeme na řadu. Čekáme tři hodiny a konečně můžeme vejít. U počítáče sedí mladá slečna a ptá se co potřebujeme. Začínám vysvětlovat situaci, slečna připravuje tužku a papíry na komunikaci. Jde to celkem pomalu. Stará paní sice čist a psát umí, ale protože to dlouho kvůli svému handicapu nepoužívala, jde jí to velice pomalu. Doufám, že bude mít sociální pracovníce trpělivost. Ale ta to zvládá celkem v pořádku. Zapisuje zjištěné informace do počítáče a už vypisuje kartičku na stravu, ošacení a hygienu. A teď ještě nějaké to spání, aby si mohla kam složit hlavu a konečně si odpočinout. Všechno se zapisuje, ale také jsme zjistily, že stará paní už někdy na azylu byla a že nadychala alkohol. Co ale takové ženské zbývá? S nikým si nemůže pokecat, z televize má kulový, protože nic neslyší, každý jí odevšad vyhazuje a pak jí ještě výtčtají, když se trošku napije. Přesto paní sociální slíbila, že se po nějakém ubytování podívá a dá mi vědět, jelikož jsem jí dala své telefonní číslo. Máme vyřízeno a můžeme konečně ven. S babi jsem sešla dolů ke službě u jídla, domluvila, aby jí kartičku nechali u nich, aby jí někde neztratila nebo jí nemusela stále hledat a zdržovat ostatní. Mělo to takhle jednodušší. Rozloučily jsme se a já pokračovala svým směrem a babi také. Dalšíh asi čtrnáct dní jsem se občas přišla na Naděj zeptat, jestli babička chodí na jídlo a jak to zvládá. Vše k mé spokojenosti. Službu využít a chodit se najíst pravidelně. Já se za ní vždycky každé ráno stavím na Masaryčce a dáme si spolu káfičko a něco na

zub. Babi ve mně začíná mít důvěru a začíná mě po ránu už vyhlížet. Po nějakém čase zkouším babi ukecat, aby si šla se mnou lehnout na Hermes. Počkáme, až jí přijde důchod a zkusíme ji ubytovat. Já se zatím zkouším zeptat, zda jí vezmou na loď a dozvídám se šokující odpověď. Setkávám se se strašnou situací. Nechtějí ji ubytovat, že na to nejsou zařízení, že se s ní nedorozumí, že jde o její bezpečnost, že když neslyší, nemůže reagovat na okoli a na instrukce od personálu. Tak tedy bezpečí! Na moji otázku, že venku je to pro starou paní a ještě takhle hendikepovanou mnohem, mnohem nebezpečnější mě bylo odpovězeno jen pokrčením ramen a že si její bezpečnost nevezme nikdo na triko. A už je to tady. Nastal den D a stará paní pobrala důchod. Ráno si ho vyzvedla a večer jsem se za ní stavěla na Masaryčce. Babi už na mě čekala. Měla obrovskou radost, koupila si někde zlevněné kalhoty. Radovala se, že je konečně čistá a vypadá slušně. Moc jí to slušelo. Koupila si také jogurty, které má tak moc ráda. Uplně zafila, najednou to byla úplně jiná osůbka. Radovala se, usmívala. Tato radost ale neměla trvat dlouho. Ráno pospíchám jako každý den na kávičku, a když přijíždím k Masaryčce, z tramvaje zahlídnu jen hůl a její tašku. Vystoupím a zkouším oběhnout nádraží, jestli někde neleží a ještě nespí. Paní nikde nenacházím. Po chvíli zjistují od lidí, co se tam zdržují celé dny i noci, že paní v noci odvezla záchranná služba do nemocnice. Nechci ani domyslet, jestli jí zbili, jestli se jí udělalo zle nebo jestli jen upadla. Po staré babičce zbyla na lavičce jen vybarovaná taška. Nevím, co všechno tam kdo hledal za poklady, všechny věci vyházené a rozházené kolem lavičky. Obvazy, léky, jogurty, pití, prostě vše, co v té tašce zbylo. Ještě také opěná hůlka, kterou použila. Ani tu jí s sebou do sanitky nevzala. Kde je tedy logika? V prdele! Raději ji nikam nepřijmou, co kdyby se náhodou něco stalo, ale ponechat jí i nadále na ulici, kde se to „něco“ stane určitě. A následky jsou mnohonásobně horší - na těle, ale i na duši. Nikde nemá zastání a postupem času se z ní stane zapšklá, stará dáma, která bude nadávat na všechno a na každého, na celý svět. A já si myslím, že právem. A to v tom lepším případě. V tom druhém to může dopadnout katastrofálně, žádné příště už také nemusí nastat. Příště to nemusí přejít! Jestli jsou všichni tak necitelní a říkají si, vždyť je to jen bezdomovec, zase o jednoho méně, tak co se proboha s těmi lidmi děje? Kde je pomoc, soucit, pochopení? Každý den jezďím na Masaryčku a doufám, že tam zase starou paní uvidím sedět a čer-

Pouliční živel Eva Kunderátová

